

Oponentský posudek na bakalářskou práci **Martiny Drtinové: Reprodukční strategie samečů rosničky zelené (*Hyla arborea*) ve vztahu k velikosti jedince**

Předložená práce má rozsah 28 stran včetně 1 tabulky, 9 grafů a 2 mapek. Seznam použité literatury čítá 66 položek.

Ač to není v práci nikde explicitně uvedeno, stála za volbou tématu zřejmě snaha kompletně využít rozsáhlý materiál shromážděný před několika lety Adamem Bajgarem. Takovýto záměr je zřejmě plně oprávněný, skrývá však jedno riziko. Data shromažďovaná původně pro jiný účel nemusí dodatečně stanovenému cíli beze zbytku vyhovovat. V případě předložené práce se především nemohu zbavit dojmu, že SUL jakožto jediný parametr velikosti nepostačuje. Já a kupříkladu kolega Štech máme sice přibližně stejnou délku, nicméně naše strategie v roli rosniček by zřejmě nebyly totožné. Mé možnosti aktivně honit samičky by asi byly omezené, zato bych pravděpodobně zvítězil v dlouhodobé vokalizaci spojené s omezeným příjmem potravy. Ze seminářů již vím, že vážit rosničky není jednoduché, lidstvo však zvládlo úspěšně odpovědět na větší výzvy. Nepříjemnou okolností také podle mého názoru je, že odchyt nebyl prováděn ve všech nocích. Těžko lze pak s jinými autory srovnávat například chorus tenure. Předchozí hanlivé poznámky neméně nezpochybňují zjevné úsilí autorky vytěžit ze zděděného materiálu co nejvíce.

Práce jako celek je psána velmi úsporně, což mě jako oponenta spíše potěšilo. V některých kapitolách toho bylo ovšem dosaženo na úkor úplnosti obsahu, což je škoda. Pro úvod však tato výtka příliš neplatí, zabírá sice pouhé tři strany, je z něj nicméně zřejmé, že se autorka v přiměřeném rozsahu seznámila s problematikou rozmnožování žab. Postrádám pouze stávající literaturu věnovanou vlastnímu tématu práce, tedy vztahu mezi velikostí žabáků a jejich reprodukční strategií. Tu si čtenář musí dohledat až v diskusi. Domnívám se, že ji autorka do úvodu nezařadila úmyslně, neboť to považovala za zbytečnou duplikaci. Hlavní smysl této kapitoly ovšem je zasadit vlastní práci do kontextu stávajících znalostí, což se v tom případě nekoná. Měl bych na autorku ještě dva dotazy.

1. Mezi významné faktory ovlivňující reprodukční úspěšnost žab autorka řadí přítomnost na lokalitě. Na první pohled mi to nepřipadá jako překvapivý objev. Dovedla by si autorka představit situaci, v níž se by tento vztah nevyskytoval?
2. Jako jeden z faktorů ovlivňující akustické možnosti žab je uváděna teplota. Věděla by autorka co je známo o průběhu této závislosti? Mám pocit, že nebude jednoduchý, stejně tak jako jeho vysvětlení.

Metodika obsahuje většinu nezbytných údajů a nelze k ní mít podstatné výhrady. Charakteristika druhu zabírá pouhé tři řádky, což je zdánlivě velmi sympatické. Během přemýšlení nad výsledky mě však napadlo, že by nebylo od věci dozvědět se něco o vybraných parametrech životní history rosničky – např. dosahovaném věku či rychlosti růstu. Pokud se nemýlím v interpretaci poněkud nejednoznačné věty, byla údaje o teplotách přebírány z meteorologické stanice. To nepovažuji za příliš šťastné, neboť mikroklima na lokalitě se mohlo dost podstatně lišit. Užitečná by možná byla i znalost dalších klimatických faktorů – například oblačnosti nebo síly větru.

Výsledky jsou přehledně uspořádány, použití jednoduchých statistik není podle mě na závadu, snad s jedinou výjimkou. Teplota v průběhu jara obvykle stoupá, takže vztah mezi ní a počtem vokalizujících samečů nepochybně ovlivňuje také sezónní dynamika reprodukční aktivity, což není v příslušné analýze (graf. 9) zohledněno. Také bych uvítal ještě jednu doplňkovou analýzu. Docela by mě zajímal vztah mezi chorus tenure a délkou pobytu. Statistika je dobrý sluha, ale zlý pán. Mám pocit, že za neprůkazností vztahu mezi velikostí jedince datem příchodu vězí chytřky druhého druhu. Na závěr bych měl konstatovat, že mi získané výsledky přijdou docela zajímavé. A priori bych v možnost prokázat vztah mezi velikostí a reprodukční aktivitou u tak nanicovatě žaby, jako je rosnička nevěřil. Toto konstatování je mimochodem i holdem kvalitě terénní práce Adama Bajgara.

V kontextu průměrné kvality bakalářských prací odevzdávaných na této katedře neváhám označit diskusi jako zdařilou. Především oceňuji snahu dostat její náplni – tedy konfrontaci vlastních výsledků se stávajícími znalostmi – což bohužel není zdaleka obecný jev. Ne, že by se vše úplně povedlo, úsilí je nicméně evidentní. Mám pocit, že některým tématům byla věnována nadměrná pozornost na úkor jiných, zajímavějších. Mám na mysli především diskusi o příčinách obecně krátkého chorus tenure u obojživelníků s prodlouženou dobou rozmnožování, k jejímuž objasnění předložená práce příliš nepřispívá. Trestuhodně odbyt je naopak nejhodnotnější výsledek, vztah mezi velikostí žabáka a individuální délkou chorus tenure. Očekával bych především, že se autorka nespokojí s výčtem stávajících výsledků a pokusí se co nejdůkladněji rozebrat potenciální příčiny jejich nejednoznačnosti – ta je totiž na problematice nejzajímavější.

1. Byl bych proto velmi rád, kdyby tak učinila alespoň dodatečně.
2. Dále by mě zajímalo, jak si autorka vysvětluje několikadenní výpadky v hlasové aktivitě. V diskusi o tom překvapivě není ani zmínka.

Mé předchozí výhrady nijak nesnižují celkově kladné hodnocení předloženého díla. Autorka podle mého názoru splnila všechny požadavky kladené na bakalářské práce. V případě úspěšné obhajoby bych se proto přikláněl k hodnocení známkou výborně, přestože měla autorka značně usnadněnou práci tím, že terénní data beze zbytku převzala.

Č.B. 31.5. 2008

Roman Luchs

